

Obrazložitev Akta o metodologiji za obračunavanje omrežnine za distribucijski sistem zemeljskega plina

Agencija za energijo (v nadaljevanju: agencija) je na podlagi drugega odstavka 256. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15, v nadaljevanju EZ-1) zadolžena za izdajo Akta o metodologiji za obračunavanje omrežnine za distribucijski sistem zemeljskega plina (v nadaljevanju: akt).

Akt določa metodologijo za obračunavanje omrežnine za uporabo distribucijskega sistema, izvajanje meritev ter obračunavanje ostalih storitev, ki jih lahko operater distribucijskega sistema uporabnikom sistema zaračunava v okviru izvajanja gospodarske javne službe dejavnost operaterja distribucijskega sistema poleg omrežnine. S tem aktom se določajo tudi način določanja obračunskih volumskih količin, ko te niso izmerjene v Nm³, in način pretvarjanja obračunskih volumskih enot v obračunske energetske enote kWh ter način določanja zgornje kurilnosti zemeljskega plina, ki se uporablja pri obračunavanju distribuiranih količin oziroma omrežnine za distribucijo v obračunskem obdobju. Operater distribucijskega sistema skladno s tem aktom in aktom, ki ureja metodologijo za določitev regulativnega okvira, in ob upoštevanju določb EZ-1 določi tarifne postavke za distribucijo, tarifne postavke za meritve in tarifne postavke za ostale storitve za posamezno leto regulativnega obdobja. Operater distribucijskega sistema po predhodno pridobljenem soglasju agencije tarifne postavke javno objavi ter jih uporablja za obračunavanje omrežnine in ostalih storitev v skladu s tem aktom.

Pomembna novost so spremembe pri načinu določitve tarifnih postavk za distribucijo za odjemalce odjemnih skupin od C_{DK1} do C_{DK5}. Za najmanjše odjemalce odjemne skupine C_{DK1} je določena omejitev glede največjega deleža fiksnega dela omrežnine, ki ga sme operater distribucijskega sistema obračunati glede na celotni znesek omrežnine. Za isto odjemno skupino odjemalcev je pri določitvi tarifnih postavk omrežnine uvedeno varovalo, ki omejuje možnost načrtovanja previsokih vrednosti tarifnih postavk. Za odjemne skupine od C_{DK2} do C_{DK15} je nova določba, da je prek fiksnega dela tarife za distribucijo treba obračunati najmanj 20 odstotkov celotnega letnega zneska omrežnine za distribucijo. Novost pri določanju tarifnih postavk za distribucijo za odjemalce odjemnih skupin od C_{DK1} do C_{DK5} je tudi odprava previsokih povišanj letnih zneskov omrežnine pri prehodih iz nižje v višjo odjemno skupino, ki so bila izražena pri posameznih operaterjih distribucijskih sistemov. Akt po novem dovoljuje le petodstotno povišanje letnega zneska omrežnine, če primerjamo višino letnega zneska omrežnine za distribuirane količine v višini zadnje celoštevilске vrednosti nižje odjemne skupine in letni znesek omrežnine za distribuirane količine v višini prve celoštevilске vrednosti naslednje odjemne skupine.

Novost akta je tudi uvedba spodbujevalnih ukrepov za vključevanje deleža biometana in sintetičnega metana obnovljivega izvora med distribuirane količine zemeljskega plina. Pri izračunu zneska za distribucijo je odjemalec upravičen do obračuna nižjega zneska za distribucijo glede na delež plina obnovljivega izvora ob pogoju, da razpolaga z ustreznim potrdilom o izvoru plina. Ukrep sledi ciljem zmanjševanja ovir pri vključevanju proizvodnih virov plina obnovljivega izvora ter tudi ciljem zagotavljanja učinkovitosti sistemov in okoljsko trajnostnega razvoja trga z zemeljskim plinom. S spremenjenim načinom obračuna se ponujajo priložnosti novim udeležencem trga, kot so proizvajalci biometana in sintetičnega metana obnovljivega izvora, sočasno pa sledimo ciljem dolgoročne ohranitve plinskih sistemov s postopnim preходом na uporabo obnovljivih virov v omrežju.

Naslednja novost je obračun nižjega zneska omrežnine v obdobju od 1. januarja 2019 do 31. decembra 2021 za vse odjemalce, ki so se priključili na distribucijski sistem zemeljskega plina izključno za namen zagotavljanja javno dostopnih oskrbovalnih mest za stisnjen zemeljski plin. Uporaba stisnjenega zemeljskega plina kot alternativnega goriva v prometu predstavlja potencial priključitve novih uporabnikov, ki lahko pripomorejo k večji uporabi sistema in posledično nižjim tarifnim postavkam omrežnine. Tudi ta novost upošteva temeljne cilje delovanja agencije: spodbujanje konkurenčnega, zanesljivega in okoljsko trajnostnega trga z zemeljskim plinom, učinkovito odpiranja trga za vse odjemalce in dobavitelje, razvoj konkurenčnih in pravilno delujočih regionalnih trgov z zemeljskim plinom, odprava omejitev pri trgovanju z zemeljskim plinom ter stroškovno učinkovit razvoj varnih, zanesljivih in učinkovitih sistemov.

Novost v aktu so tudi spremembe nabora ostalih storitev, ki je bil razširjen in prilagojen glede na vrste storitev, ki jih je treba izvajati v povezavi z distribucijo zemeljskega plina iz razlogov na strani uporabnika in jih lahko izvaja le operater distribucijskega sistema. V aktu je v Prilogi 2 dodana Tabela 2 z opisi posameznih ostalih storitev.

Osnutek Akta o metodologiji za obračunavanje omrežnine za distribucijski sistem zemeljskega plina je bil v javni obravnavi od 1. februarja do 3. marca 2018. Agencija je do izteka javne obravnave od GIZ DZP in štirih operaterjev distribucijskih sistemov zemeljskega plina prejela skupaj 21 pisnih pripomb. Pri oblikovanju končne vsebine akta so bile v celoti upoštevane tri pripombe ter delno osem pripomb.

Agencija je pri pripravi akta upoštevala predlog zapisa določbe, da omrežnina za meritve ne vključuje stroškov za odklope in prikllope odjemnih mest, ki so izvedeni na zahtevo odjemalca ali zaradi razlogov na strani odjemalca. Upoštevan je bil tudi predlog dopolnitve opisa v Prilogi 1, Tabela 2, ki se nanaša na opis tarife za meritve V_U .

Delno upoštevane so bile pripombe operaterjev distribucijskih sistemov, ki se nanašajo na določbe 13. člena, ki opredeljujejo način določitve tarifnih postavk za distribucijo. Za odjemalce odjemne skupine C_{DK1} je ohranjena možnost obračuna omrežnine le preko variabilnega dela, dovoljena vrednost povišanja letnih zneskov omrežnine pri prehodu meje iz nižje v višjo odjemno skupino pa je bila spremenjena iz tri na pet odstotkov. Delno je bil upoštevan tudi predlog spremembe tretjega odstavka 19. člena, ki določa način obračuna omrežnine za odjemna mesta, ki so priključena izključna za namen zagotavljanja javno dostopnih oskrbovalnih mest za stisnjen zemeljski plin (SZP).

Agencija ni upoštevala predloga, da se v aktu določi način izračuna cene zemeljskega plina za neupravičen odjem in za nujno oskrbo, predloga za obračun koncesijske dajatve kot ločene tarifne postavke in predloga za vključitev stroškov vzdrževanja regulatorjev v stroške za izvajanje meritev.

Podrobnejši pregled upoštevanih predlogov in pripomb ter utemeljitev agencije, je razviden v Tabeli zbranih pripomb.

Agencija je po zaključku javne obravnave dodatno posodobila naslednje vsebine akta:

- določitev ustrežnejše definicije za sintetični metan obnovljivega izvora,
- določitev prehodne določbe za izkazovanje dokazil za plin iz obnovljivih virov dokler ne bodo zakonsko urejena potrdila o izvoru,
- ohranitev tarifnih postavk pavšala (C_{FPI}) v EUR, moči (C_{FMI}) v EUR/kW in zmogljivosti (C_{FZI}) v EUR/(kWh/dan), za obračun posameznega odjemnega mesta, ki ga operater distribucijskega sistema razvrsti v odjemno skupino C_{DK9} .

Akt bo začel veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.